

Bestræbelse ikke ganske ville ophøre, ville de dog tabe en Deel af deres Vaaben; de ville altid tabe det af deres Vaaben, som før laa i det Retfærdige i Klagerne. Naar man nemlig fra alle Sider har anerkjendt, at Ulligheden i de communale Byrder indeholdt Udskilligt, som ikke stemmede med almindelig Borgerpligt, maa det dog bidrage til at svække Agitationen, naar dette bortfalder, naar den i de borgerlige Forhold grundede almindelige Lighed i saa Henseende indtræder, og det kan derfor ikke feile, at Lovens Gjennemførelse, om den end ikke vil svare til Alles Forventning, dog vil vise sig særdeles gavnlig.

H. Jørgensen: Jeg staaer næsten i samme Formening som den 2den Landsstthingsmand for Kjøbenhavn, at saavel Regjeringen som Folkethinget har begaaet en Feil i Henseende til Lovforslaget, men jeg er af en ganske anden og modsat Mening end han med Hensyn til, hvilken Feilen er. Jeg formener netop, at de have begaaet den Feil, hvis der skal være en Feil, at de give for megen Erstatning. Naar han tillige har sagt, at Agitationen ikke derfor vilde ophøre, saa kan det nok være muligt, men der er en stor Ting, som derved vil opnaaes, som det blev bemærket af den høitærede Minister forrige Dag, — det er den, at Landbostanden kommer til at gaae Haand i Haand med hinanden, saa at der ikke, som før, ved alle Leiligheder vil i Sogne- og Amtsraadene blive skjelnet mellem privilegerede og uprilegerede Hartkornseiere; og, da denne Sag er saa vigtig, erklærer jeg, at jeg stemmer for den, skjøndt den i sin Heelhed langtfra er efter mit Dnsse.

Orsted: Jeg havde ikke tænkt paa atter at tage Ordet i nærværende Sag, som jeg allerede forhen udsorligt har udtalt mig over, men, siden Andre her i Salen have idag talt deri, skal jeg tilføie et Par Ord. Jeg er aldeles enig med den anden Landsstthingsmand for første Valgfreds (Treschow) med Hensyn til Naaben, hvorpaa selve Sagen skal betragtes, og jeg kan ikke antage, at den Omstændighed, at de komplette Sædegaardseiere kun ere befoiede til at beholde deres Skattefrihed, saalænge de vedligeholdt det komplette Bøndergods, skulde kunne bewirke, at man kunde

betage dem denne Frihed uden fuldstændig Erstatning, ja endog uden den Erstatning, som man tilstaaer det øvrige frie Hartkorn. Det maa jo staae til dem, om de ville vedligeholde deres komplette Gods eller ikke, og, dersom Staten ønsker, at de skulle afhænde det, saa maa Staten eller Regjeringen ordne det saaledes, at de ikke deraf lide noget Tab. Uagtet jeg er enig med den ærede Landsstthingsmand for 1ste Valgfreds (Treschow) i, at der burde gives fuld Erstatning for Skattelettelsen, saa har jeg dog troet, at der efter den Stemning, som fortiden finder Sted, vel kan have været besøiet Anledning for Regjeringen til ikke at give aldeles fuldstændig Erstatning, som der forhen har været Spørgsmaal om, og som efter almindelige Retsgrundsetninger burde været given dem, men at nogen Moderation deri kunde indrømmes. Men jeg troer, at Regjeringen var gaaet allerede saa yderligt, som den vel kunde gaae, deels derved, at Bedkommende skulle lade sig nøie med Obligationer istedetfor contant Udtælling, og deels derved, at den har betaget dem Erstatning for Fouragestat og flere, skjøndt i det Hele ikke betydelige Afgifter. Men det, som jeg i Særdeleshed anseer for betænkeligt ved denne Sag, er, at den Modstand, der har været imod et Forslag, der er saa overordenlig gunstigt for Eierne af uprilegeret Hartkorn, som det, der fra Regjeringens Side er fremlagt — at den Modstand, der er skeet derimod, har kunnet foranledige, at Erstatningen bliver endnu langt mindre fuldstændig for en vis Classe af Bestdere af privilegeret Hartkorn, ja at endog saa Nogle aldeles Intet skulle faae. Jeg kan ikke troe, at der havde været den mindste Fare ved, om enten Regjeringen havde holdt paa sit oprindelige Udkast, eller om Landsstthinget havde søgt at gjøre det gjældende; thi Følgen deraf vilde være, at Folkethinget enten maatte stille de uprilegerede Hartkornseiere ved de betydelige Fordele, som disse ville opnaae ved Hjælp af Regjeringens Lovudkast, eller ogsaa samtykke deri, og jeg troer, at denne Modstandskraft, der burde være baade hos Regjeringen og hos Landsstthinget, vil i høi Grad tabe sig derved, at en Paagstand, hvis Retfærdighed ikke erkjendes af Regjeringen, og som i al Fald Mange i